

VIDDESGÄRDE

10.4.1671

Erik i Baggeröd stämt hans hustrus broder Sven Persson i Viddegärde och honom tilltalat för $1\frac{1}{2}$ öb hennes odelsjord ibm. som Sven hade brukt i 20 års tid och ingen landskyld därav givit. Item mötte tillstäde på Sven Perssons systemöners vägnar av Marstrand Söhren Andersson Leth fullmäktig på hans två bröder Rasmus o Olof Lets vägnar, som nu i lika måtto hade Sven Persson att tilltala efter hans utgivna handskrift och pantebrev på 20 rdl, där för 3 öb jord i pant så ock deras moders odelsjordepart i 8 års tid brukt utan lega o landskyld. Härförutom inlade Söhren på hans två bröders vägnar tre opkastbrev, att de haver köpt av deras tre morsystrar Maret, Gunla o Börta vardera $1\frac{1}{2}$ öb i fören Viddegärde så det befinnes, att fören 2 bröder tillkommer med deras moders jord 9 öb förutom Kirsti i Bageröd $1\frac{1}{2}$ öb, som gör tillhopa $10\frac{1}{2}$ öb, varförutan så förmenar Elof och bemälte bröder av Sven Persson vara skedd orätt på den ängteg, som kallas Stocketegen, som är utanför fören $10\frac{1}{2}$ öb, uppå vilken teg Sven haver insatt en husman, som årligen giver honom 2 rdl och det i 20 år, varuti käranden påstår, att han bör hava deras lott. Res. antingen pengar eller de få träda till gården.

VIDDESGÄRDE. HASTERÖD 1689

5.3.1689 nr 8

Resolveras av rätten emellan Brita Torstensdotters arv i Viddes-
gårde och Arvid Torstensson i Hasteröd ang dess moder Börtas
arvejord i Hasteröd att emedan Arvid uppvisar tingsrättens pan-
tebrev 11.12.1676 huruledes bem. Börta med sin man Anders Svens-
son på sin jord, som är 9 3/7 pb av 6½ öb haver uppburit 41
dlsmt och samma jord icke mera värderas av rätten kunna gälda
eller vara värd, så åtnjuter Arvid sin syster Börtas part för
samma penningar och betalning eftersom dess arvingar icke kunna
få där besittelse utan därför av sin morbroder, som är bäste
mannen måste låta sig lösa, men vad lösonnen vidkommer efter
sal h Ingeborg Olofsdotter remitteras till behörigt skifte.

VIDDESKÄRR

3.11.1690 nr 12.

Arvid i Fögebyn på Orust instämt, salu Rasmus Läth a. i Marstrand och dess arvinge om $1\frac{1}{2}$ öb jord, som hans moder ägde uti Vidde-
kärr och till Gulik Svensson i Härlycke nu är försålt med den
övriga odelsjorden. Änkan mötte intet ej heller någon
fullmäktig.

Dass man neⁿ Äkter præsenterat p^rstimm
g^ras fördruse ifr sin fatalia försummat
uttra köpberet bl^d exhiberat og påskrifft.
Carl Jansson d^r Bojstien og Carl Jansson
d^r Hålln^d Jaglan, p^r sin Gustave Hägnar
föringsna sig emna till lösa m^rnnar an bl^d
p^rstas Orsör sa gisya sin p^rmings igon,
v^ril nu inga medgästa, t^rmmardas intet
Clare nya att han in var 1885 and sidka
p^rbludat ansäger og Alexander för att
att Jans Jago, man förordnat att dr.
giran Gulij Jansson som frällan og
ladr sigd till köpberet, fördrade sig för
m^rstas ga sin försummat, bl^d tas sig
P^r bl^d, efter Gulij Jansson till sitt
köpberet d^r Gulij Jago aldelat sin rätt
afsigi samt som han i dr^r sinan dr^r för
l^rgd^r dags g^rarden, Gulij Jansson intet löst
är, allan han m^rst som en bj^rdemann a sin
Gustave ingnas i ena g^restka g^rard for
frälsta. Clare siges att sa frampt han
int^r mö sa lösa g^restka g^rarden, sa för
modat ingon bonom i en lösa om sin
dingon som han köpberet sig tillordat,
Gulij bl^d intet wille samt g^ridlas

J. Jans

bleft: un fage de l'elam se l'elam fage
de l'elam, ut un fage, ut un fage
de l'elam, ut un fage, ut un fage

Actum ut supra

Superius dicitur
vixit paterfamilias

Landsarkivet i Göteborg

Smärre arkiv och samlingar samt enstaka handlingar

Privatarkiv A7 innehåller:

Handlingar rörande Röd och Viddesgårde i Ödsmåls s:n och Högstorp i Valbo-Ryrs s:n
(Inköp 1913)

I mappen finns:

Handl. rörande Röd

1. 1719 10/2 Bohusläns södra lagsagas första häradsdömes tingsrätts fastebrev på en fjärding eller 8 öresbol odeljord i Röd, Ödsmåls socken. Pergament.
2. 1738 28/9 Anna Olofsdotter, Röd, Ödsmål s:n testamente för sin son Håkan Hansson i Röd.

Handl. rörande Viddesgårde

3. 1637 23/10 Salubrev på Viddesgårde Pergament
4. 1692 3/5 Sven Arvidssons i Marstrand förliknings-skrift rörande rustning i en halv gård i Viddesgårde
5. 1693 6/10 Utdrag ur Inlands Nordre häradsrätts protokoll rörande försäljning av en halv gård i Viddesgårde
6. 1741 6/3 Utdrag ur Inlands Nordre häradsrätts protokoll i tvist rörande Viddesgårde
7. 1751 5/2 Utdrag ur Inlands Nordre häradsrätts protokoll i tvist om bördsrätt till Viddesgårde
8. 1777 16/5 Uppbuds- och lagfartsbevis på 1/5 i hälften av rusthållshemmanet Viddesgårde och lika andel i 1/8 mantal Östra Tegen
9. 1783 30/10 Uppbuds- och lagfartsbevis på 1/4 mantal Viddesgårde

Bifogat handlingar under punkt 5.

Anno 1693 den 6 october hölltz ord. häradzting med Norrehäradz allmoge uti Smedzeröd, närvarande Befallnings välbetrodde Märten Borgh och häradz vahnliga edzvarna nämnd.

Oluf Andersson i Gambleberg uppvisar hustru Marit Andersdotters salige Rassmus Lätt enkas kiöpebref af den 14 Juny 1693, där uthi för honom säljier och upplåter en half skattegård i Wediskiär och Öds-mål socken för undfångna penningar 100 daler silvermynt och 60 daler silvermynt för munteringzanparten. Jämbväl Oluf dessutom skulle förnöja hennes Salige mans ervingar deras andelar däruthi, så att hon med dem icke eller med någon annan bör hafva att skaffa, hvilken halfva gård Vediskiär är i hennes Salig mans lijevstijd 3ne gånger uppbuden, näml.en 1684 första gången, 1685 den 3 April andra gången och den 9 November ejusdem anni tredie gången och ingen af dem som förmenadt sig vara närmast inlösningzman hafva hvarken hos hennes Salige man eller rätten presenterat penningar. För den skull de sina fatalia (?) försummat detta kiöpebref blef exhiberat och påskrifvet.

Claes Persson i Bödskier och Lars Persson i Hällesdahlen på sina hustrurs vägnar förmejna sig vara till lösa närmare än Oluf påstår derföre få gifva honom sina penningar igen, dock nu inga medhafda, kunnandes intet Claes neka att han 1685 vidh sista uppbudet ansagder och åtvarnad sin rätt att iakt taga, men förmedelst att svågern Gülich Svensson kom emillan och lade sig uthi kiöpet förhindrades, hvarföre nu står på sin löösningrätt.

Oluf står hvid sitt kiöp efter Gülich Svensson uthi sitt kiöpebref den 9 July 1690 aldeles sin rätt eftergifvit, om han icke innan den förelagda dagh gården inlöste som intet skiedt är, uthan han måste som en byedeman å sin hustrus vägnar denna halfva gård infrälsa.

Claes säger att såframt han icke må få lösa halfva gården så förmodar ingen honom neka löösa den fierdingen som Sven Torsson sig tillpantat, hvilket Oluf intet ville samtyckia, utan påstår niuta sitt kiöp och halfva munteringen efter de sittia(?) hvar under till trångsell(?).

Claes förebär att efter Oluf intet är nögder med denna fierdingen, så skall han ock få penningar för den andra af honom.

Resolution. Såsom denna halfva kiöpta gårdh uthi Wediskie är efter 3-ne uppbudh lagstånden för sex åhr sedan.

Claes Persson som nu förmehtar sig vara närmast odallman på sin hustrus vägnar varit vid sidsta uppbudet tillstädes och åthervarnat att taga sin rätt i arf hvilket han sjeil vedergår det försummat.

Svågern Gülich Svensson sitt contract eij fullgiordt utan Oluf Andersson på sin hustrus sijda såsom byedeman måste denna halfva gårdh som så långt öfver den i lagen stående tid varit lagstånden från främmande infrällset för honom och redan är insatt till rusthållarn för den skull kan rätten detta Claes Perssons och Lars Perssons giorda klander eij upptaga, uthan Oluf och hans hustru vidh dheras ingångna laga kiöp om halfva Wediskier gårdh conserverat och bibehåller. Häremoth appellerade Clåes och Lars med 3 ? under den högtärade lagmansrätten och blefvo ansagda saken så tydigt hos välbetrodde herr lagman att andraga att han till nästa lagmansting kan blifva lagligen instämder.

Actum ut supra

Uppå tingzrättens vägnar

Erik Sparrschiöld

VIDDESGÄRDE 1696

3.2.1696 nr 12

Anders o Sven Andersssöner i Högen sälja och sig och sina arvingar avhända 1 öb jord i Viddegärde, som dem ärftligen är tillfallen efter deras sal. moder Anna Svensdotter, det de ock från sin morbroder Anders Svensson med 13 dl inlöst haver och det tillägna Sven Ambjörnsson för undfångna 28 dl, ty känna sig ingen vidare odelsrätt på deras moders vägnar att hava i Viddegärde. I lika måtto vedergår Simon Ambjörnsson, att hans broder Sven förhöjt honom och hans sy för 1 deras i Viddegärde havande öb och känna sig icke någon vidare rätt efter sin sal. mod Anna Svendotter.

Än bekänna Håkan o Sven Jonssöner i Röd, att de sålt till Sven Ambjörnsson 1 öb i Viddegärde för 28 dl och känna sig ingen odelsrätt hava efter deras sal. moder Maret Svensdotter i Viddegärde,

VIDDESGÄRDE 1696

5.6. nr 16

And Svensson i Viddegärde tillstår att uppburit hava av sin sal. son Sven Andersson och dess h Elin Andersdotter 100 dsmt. därmed han inlöst 4 öb jord från Anders Andersson, av vilka han dessa 100 dl lånt hade, 2 öb är hans egna och 2 öb är hans broders Arvid Svensson jord dem han sig till förne till pantat efterlåtandes han nu bem. sin sons hustru o barn dessa 4 öb i Viddeskärr, som är hans och broders barns jord till bruklig underpant att hava, intill dessa 100 dl kunna i en samlad summa igen bliva betalta.

VIDDESGÄRDE 1701

1.10.1701 nr 36

Anders Svensson, som 1696 pantsatt 4 öb sin o sin bror Arvid Svenssons odelsjord i Viddegärde för 100 dl till sin sal. son Sven Andersson hustru o barn och nu sedermera alldeles avstått till sin sal son Svens barn, med rätt för sonhustrun och hennes andre man Bengt Helgesson att den bruka så länge barnen omyndiga är mot att And Svensson skall få uppbära halv parten uti Torpet Mastebacken.

1670

VIDDESGÄRDE 1709

14.6.1709 nr 15

Sven Ambjörnsson o Bengt Helgeson i Viddesgårde låtit för rätten instämma Anders Eriksson på Tegen och Torsten Andersson i Käderöd ang 1/8 skattetorp uppå Viddesgärdes ägor. Bem. Tegen som Torsten Andersson till sig inlöst påståendes efter Bengt Helgesons styvbarn äro av äldsta brodern, och dessutom kärandena bebo rusthållet att Torsten Andersson i Käderöd må sina lösningspenningar igentaga. Torsten Andersson uppviste häremot ett pantebrev 6.9.1671, varuti bevistes, huru hans fader Anders Svensson av Anders Andersson inlöst detta skattetorp, som eljest då för innestående skatter förfallit till kronan. Häremot beviste Bengt Helgesson, att hans styvbarn, som ännu omyndiga äro, äger lika rätt med sin farbroder Torsten Andersson till detta 1/8 torps inlösande och som dessutom är rusthållare för gården på vilkas ägor detta torp beläget är.

Alldenstund befinnes, att Bengt Helgessons styvbarn äro Torsten Anderssons äldre broder Sven Anderssons barn och med honom äga rätten att inlösa halvdelen av detta 1/8 torp, bör käranden, som är rusthållare, få inlösa detta 1/8 torp.

Häradssyn ang. ett ängstycke Maen som fordom tillhört hela Vid-
desgårde.

Kärande: Anders Svensson o Sven Månsson

Svarande: ä Kersti Persdotter med sonen Olof Engelbretsson och
mågen Anders Nilsson Käderöd samt Jäns Arvidsson i
Åhrgren

Vittnesmål: Bengt Helgesson fr. Lunden o Per Jonsson i Röd

1) Bengt Helgesson 67 år född här i grannskapet och någon tid
bott på Röd och någon tid på Viddeskärr
att han icke vet att Maen varit brukad annorlunda än till sva-
randenas halva gård, dock han likväl hört utav sina avl. svär-
föräldrar ungefär för 40 år sedan, att den omtvistade maen varit
bortpantat till en främmande man, Rasmus Lätt, utav en som hette
Anders Svensson och var bördeman till kärandens halva gård och
haver svarandena och deras hustrurs farfader tillbjudit ena
kärandens faders morbroder och den andra kärandens farfaders
fader att få igenlösa hälften av maden, men som den ene av dem
var bördeman näml. Anders Svensson fann sig icke i stånd att
kunna sådant åstadkomma för medellöshets skull och den andre
Anders Andersson vid namn var en panteman här uti hemmanet, så
blev därmed intet uträttat. Om vittnet hört denna berättelse
mer än av sina svärföräldrar? Nej.

2) Per Jonsson i Röd 70 år gammal och född i nästa grangården
Röd säger, att för 50 eller 60 år sedan bodde dess morbroder på
kärandenas halva gård och medelst torftighet och fattigdom
pantatte halva maden till Rasmus Lätt, en borgare från
Marstrand, som likväl höll folk här att bruka gården med. Be-
mälte Rasmus Lätt, som var en förmögen man pantat till sig ej
allenast av Viddeskärr utan ock åtskilliga ägor och täppor samt
torp emedan dessa hemmans åbor vor ganska fattiga och av sig
komna.

Vidare säger vittnet, att han minns fastän det väl är över 60 år
tillbaka när Viddesgårdes och Röds åboarna kastade lott om bägge
torpen vid Starrkärrs strand. Av vem vittnet hört, att Maden
varit pantat bort? Av sina föräldrar. Vidare giver vittnet
tillkänna, att hans fader pantsatte Tråget och ett ängstycke
till Rasmus Lätt för 50 dsmt, vilket han sedermera igenlöst.

Svarandena förete ett köpebrev av 4.6.1693. däruti avl. h. Maret
Andersdotter, Rasmus Lätts ä till bemälte svarandens farfader
Olof Andersson genom köp uppdragit halva svarandens gård Viddes-
gårde med därtill hörande mundering samt alla andra tillhörighe-
ter, varibland Maden, som omtvistas uttryckligen nämnes och
sådant för en summa av 160 dsmt. Innehållande berörda köpebrev
jämväl, att merbemälte maden varit pantsatt från hemmanet till
Nils Svensson i Crontoftan och av Rasmus Lätt inlöst.

8.7.

Kärandena åberopa sig ytterligare gl. mannen Torsten Andersson i Käderöd, som är över 80 år samt utsade det han visst vet, att maden i förra tider lytt till hela denna gården, men blev bortpantat till en som het. Nils Svensson i Crontoftan och sedan infriad av Rasmus Lätt från Marstrand.

Res.

Hälften var till vardera gården för halva summan 50 dl. 25 dl till svaranden.

VIDDESGÄRDE

12.6.1747 nr 19

Genom skrift till rätten andrager Olof Engelbrectsson i Viddegärde, hurusåsom han äger laga ursäkt ifrån det förmyndarskap som honom är pålagt att förestå för avl. Jöns Perssons barn i Åhrgren i så måtto, att han icke gjort reda för sina syskons pengar efter deras fader och tillkommande egendom utan samma oskift innehaver i sitt ställe Olof Bengtsson i Skår, allt fördenskull som det icke befinnes, att denne Olof Bengtsson med annat förmyndarskap är besvärad.

VIDDESGÄRDE 1750

31.1.1750 nr 16 uppbud

För tingsrätten uppvistes av n.m. Jöns Arvidsson i Åhrgren ett här vid rätten 10.10.1699 utfärdat fastebrev, varigenom Olof Andersson i Viddegårde tillskaffats 1/2 sk o rustningshemman i bem. Viddegårde för 308 dl, vari munderingen inberäknad för 60 dl. Uti detta halva hemman har sedermera efter Olof Anderssons död hans barn Engelbrekt Olsson 2/3 och dottern Gunla Olsdotter 1/3 i arv tillfallit, vilken sistbemälte tredjedel, som efter fastebrevets anledning kostar med munderingen därtill 102 dl smt bemälte Engelbrekt Olsson sig av dess syster Gunla Olsdotter och dess man Sven Jonsson tillhandlat och på det sättet betalt genom en skuld, som Sven Jonsson till Engelbrekt Olsson varit skyldig 17 dl, bekommit kontant 68 dl såsom ock på Kerstin Engelbrektsdotters del i samma fastighet enl. avhandling 14.1.1718 bestått för hennes skötsel och underhåll 4 dl årligen, som blivit i 9 år hon levat 36 dl, varav på Gunlas del 12 dl, resten haver Sven Jonsson bekommit enligt nu författad likvidation emellan honom och Engelbrekt Olssons ä Kerstin Persdotter och arvingar den 8.6.1727 med 5dl, varefter denna 1/3 i Viddegårdes $\frac{1}{2}$ hemman Engelbrekt Olssons arvingar Olof Engelbrektsson samt Annika och Kerstin Engelbrektsdöttrar, vilka nu om uppbud 1 g anhålla.

5.2.1751 nr 30

Olof Svensson vid Börta

Olof Andersson död 1709

Engelbrekt Olsson död 1723

VIDDESGÄRDE 1752

28.1.1752

Kerstin Engelbrektsdotter med sin man Jöns Arvidsson i Åhrgren
har sålt till sin broder Olof Engelbrektsson sin 1/8 i
Viddesgårde

~~av den andra systemen Annika Engelbrektsdotter och hennes man Anders Nilsson i
Käderöd 1/8 Viddesgårde~~

Sven Jonssons wijtnesmähl lyder som följer: Min Sahl fader Jon Håkansson föd i Rö och dersammastädes allsin Lifstid bodt Sagde för mig att Maan skall först wara komen wedesgierd, genom giefter Mähl och barnebyte;

Men Eljest sade min Sahl fader så, att hans Moder Rangela hwilken war hundra och fem år när hon döde, hade sagt för honom att Maan war uttaf första begynnelsen kommen ifrån Cronotofta.

Säger ock så Sven Jonsson att När han war hemma hoss sin fader i Röö så sades der en tid, att der skolle komme en feskall som skolle läga ägerne som wer gårdarne komme i förriga tider till sine gårdar o - - som de legat till förne så gick de gamla gobarna i Hoga i gården, och den tiden stod man i pant hoss en hete Rasmus Lättters som bode i Marstrand då de war kombne hoppa Sade Olof Amundsson så, Niels i Krontofta har velat haftt Maan, Nu skall vi gå bordt och *Lätta* Niels gie Läten sina pantepengar igen eller diävelen ta mig kan icke henda Nils får hener för inte.

Sedan säger Sven Jonsson at När Nils i Krontofta hade fåt Maan för pant så viste han Sparckiöld pantebrevet, så skolle Sparckiöld säja till Nils du skolle taget två örsbol in i skiälfwa gården eller kommer denna feskallen som her säjes så kan han tagana ifrån tig Mera.

apr 1992

Ingvar Larsson